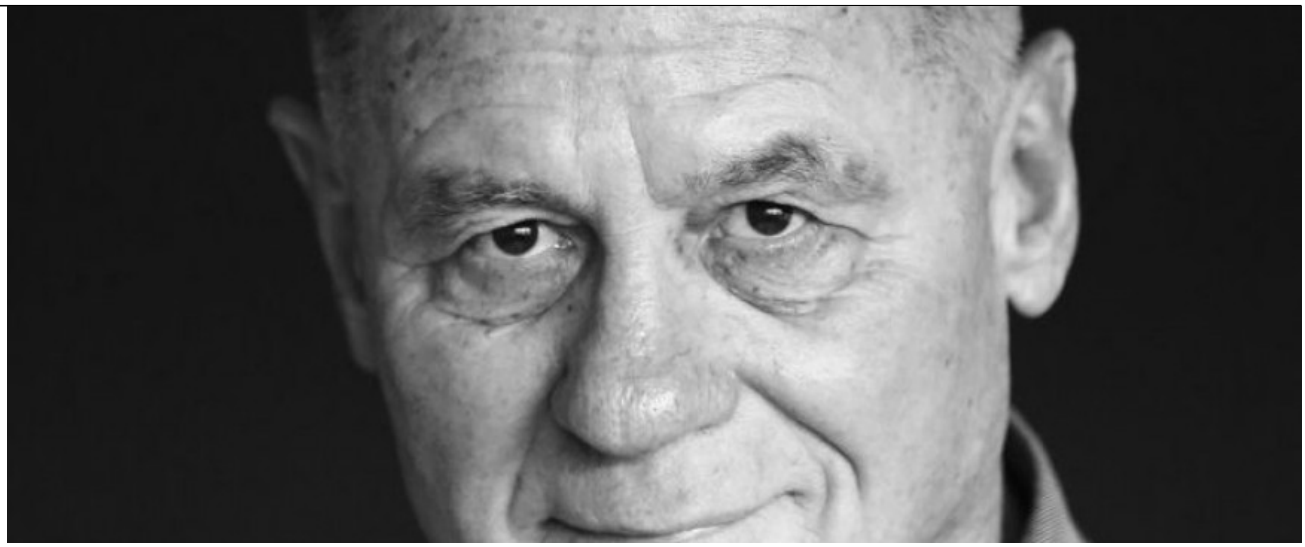

Lovas István: Ne hazudjunk Mandeláról...

2013 december 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

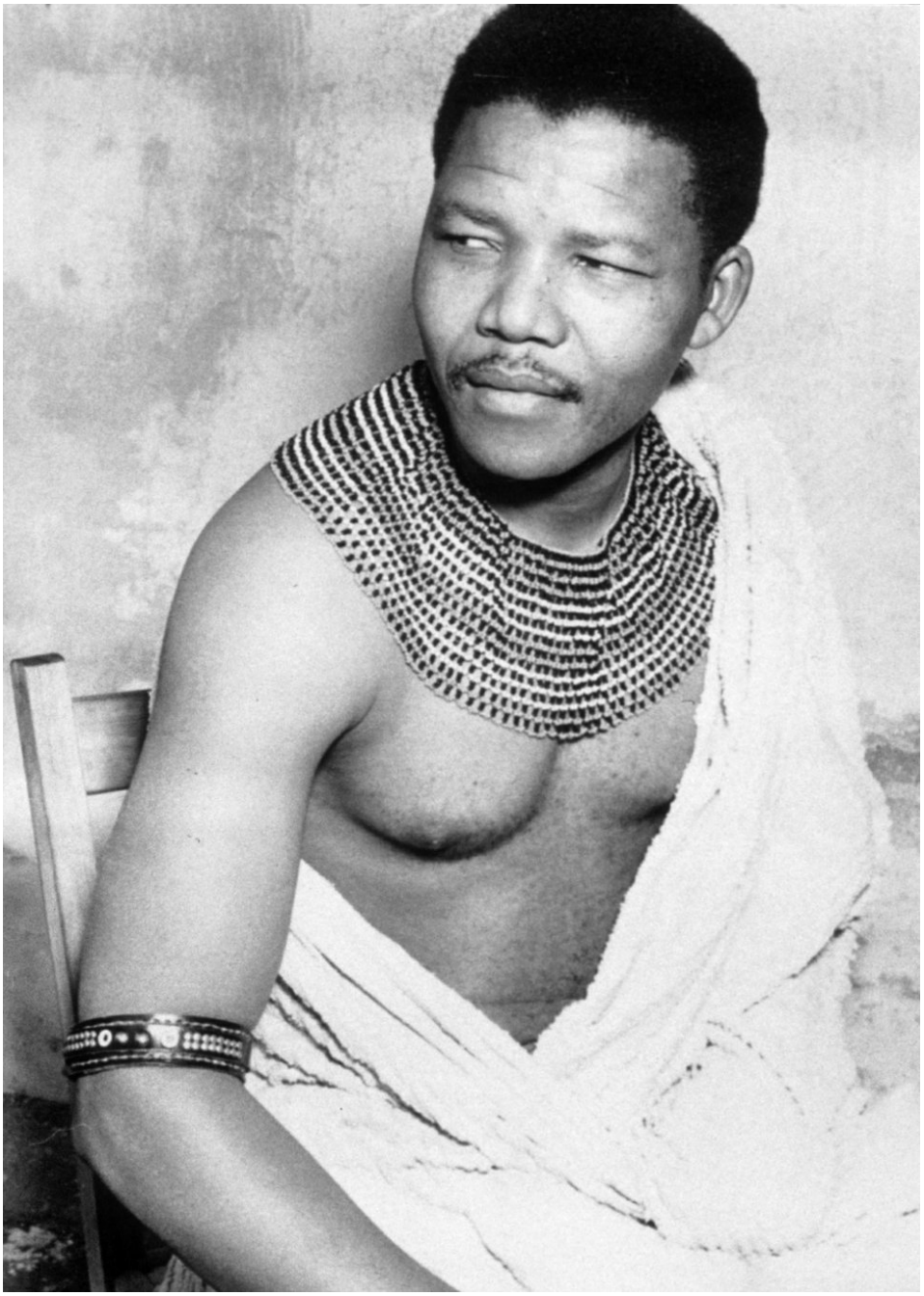
5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A legendás hír? dél-afrikai Nelson Mandela csütörtöki halálát követ?en a világ vezet? politikusai kifejezték együttérzésüket, és méltatták tevékenységét.

Mint *José Manuel Barroso*, az EB elnöke december 6-i rövid nyilatkozatában: *„Nelson Mandela jelenti a rasszizmus, a politikai er?szak és az intolerancia elleni küzdelmet.”* Majd ezt: *„Annál jobban nem tudjuk megtisztelni emlékét, mint hogy meger?sítjük közös elkötelezettségünket az igazi és mély demokrácia értékei mellett, amelyekért Nelson Mandela fáradhatatlanul harcolt.”*

Ha Barroso fején lenne egy „közhely” feliratú gomb, annak megnyomásával sem lehetett volna m?ködésbe hozni ennél semmitmondóbb, kopott hívószavakat tartalmazó nyilatkozatot, amelynek kibocsátásához igazán nem kellett volna a 27 évet börtönben tölt? Mandela 95 éves korában bekövetkezett halála.

De ez jó alkalom arra, hogy Mandela személyiségének és életútjának összetettségére vessünk egy futó pillantást, s hogy megértsük: olykor az er?szaknak is helye van a politikai célok elérésében.

Az 1918-ban született *Nelson Rolihlahla Mandela* a dél-afrikai apartheid forradalmi ellenz?je volt, akit 1994 és 1999 között országa elnökévé választottak. Életútja sokkal színesebb volt, mint ahogy legtöbb méltatója beállítani igyekszik – a távolság megszépítésével és igazodással a mai elvárásokhoz. El?ször is, a dél-afrikai fehér uralmat fenntartó rendszerrel hosszú id?n át a nyugati országoknak semmi bajuk nem volt, ugyanis a pretoriai kormány a kommunista világrendszerrel folyó hidegháborúban egyértelm?en a Nyugat oldalán állt. És az 1948-ban kezd?dött apartheid rendszer éppen a berlini fal leomlása után ért véget.

Ami pedig Mandelának az er?szak elleni harcát illeti, azzal csak az a baj, hogy nem egészen úgy volt, ahogyan Barroso és mások ma állítják. A karizmatikus fekete vezér ennél jóval pragmatikusabban állt az er?szakhoz. Ha kellett, és már más út nem mutatkozott, alkalmazta. Mert az elnyomás vagy megszállás esetén a felszabadulásnak nemegyszer ez az egyetlen módja. Mint ahogyan ezt a II. világháború idején a szovjet vagy francia partizánok, illetve ellenállók is tanúsíthatják. Akiket a világ nemhogy elítélt volna, de még piedesztálra is emelt.

Nelson Mandela békés tiltakozásának hatástalansága láttán arra a következtetésre jutott, hogy csak er?szakkal lehet véget vetni a dél-afrikai apartheid rendszernek. Ezért megalakította az ANC, az Afrikai Nemzeti Kongresszus fegyveres szárnyát, az Umkhonto we Sizwét, vagyis a Nemzet Dárdáját, amely els? robbantását 1961-ben hajtotta végre távvezetéktartó oszlop ellen, akár az autonómia érdekében a terrorizmust szintén hatékonyan felhasználó dél-tiroliak. A szervezet élére ekkor került annak társalapítója, a Litvániában Yossel Mashel Slovo néven született Joe Slovo, a dél-afrikai kommunista párt f?titkára, akit Mandela elnöksége idején lakásügyi miniszterének nevezte ki.

A Nemzet Dárdája ezután egyre merészebb terrortámadásokat hajtott végre. Mint például 1982. január 8-án, amikor a Fokváros melletti koebergi atomer?m?vet támadták meg, vagy 1983. május 20-án, amikor a f?városban, Pretoriában a Church Streeten hajtottak végre 19 emberáldozattal járó merényletet, vagy 1986. június 14-én, amikor a durbani Magoo bár elleni pokolgépes merényletben hárman vesztették életüket, és 73 ember sérült meg. Mind a szervezet, mind pedig Mandela az amerikai terrorlistán szerepelt 2008-ig, amikor Bush elnök mindkett?t levetette róla. Mandelát rendkívüli bátorsága és erkölcsi tartása nem akadályozta meg, hogy Indonéziában 1990-ben Suharto elnökt?l ne fogadjon el 10 millió dollárt azért, hogy hallgasson a kelet-timori elnyomásról (Le Monde, 2013. december 6). De hasonló kapcsolatban állt a velejéig korrupt szaúd-arábiai Bandar herceggel is (ugyanott). A vezet? francia lap hét végi számának magazinjában a Mandeláról szóló egyik cikk címében „hajthatatlan militánsnak” nevezte. Egy másik cikkben ugyanott a dél-afrikai apartheidellenes (fehér) André Brink író és egyetemi tanár leszögezte: „Mandela nem volt Mahátma Gandhi”, vagyis az er?szakmentesség prófétája. A New York Times hét végi száma pedig „pánafrikai nacionalistának” min?sítette. A brit globális lap, a Financial Times többoldalas Mandela-megemlékezése egyikében azt írta: „Próteuszi személyiség volt. Egyik nap régi vágású arisztokratának t?nt, másik nap forradalmi vezet?nek, a harmadik nap államférfinak.”

Így igaz. Olyannyira próteuszi, hogy 1997-ben örömmel repült Líbiába, ahol az akkor uralkodó Kadhafi elnök a Jóreménység magas díját adományozta neki. Cserébe Mandela hallgatott, amiért Líbiában diszkriminálták a fekete afrikaiakat, mert Kadhafi támogatta ?t az apartheid elleni harcában. Mint Fidel Castro barátja, akinek Mandela szintén nem felejtette el viszonozni korábbi támogatását.

Az elveiért és népéért páratlanul sokat szenvedett Mandela által örökül hagyott Dél-Afrika sem egyértelm?en vidám hely. A társadalom ma egyenl?tlenebb, mint az apartheid idején, írta a hét végi Financial Times vezércikke. Az iszonyatos gyilkosságok és rablások pedig nem napi-, hanem órarenden vannak.

Nelson Mandelát méltóan csak akkor búcsúztathatjuk, ha nem hazudunk róla. Nem kell a valódi Mandelát szégyellni, hiszen mint minden valóban nagy ember, ? is összetett egyéniség volt.

Lovas István - mno.hu

www.flagmagazin.hu - Flag egy jobb magazin az Értékek mellett!

Ajánló